

Mentre escric aquestes ratlles, tinc damunt la taula el número 5.000 de l'AVUI, tot just acabat d'aparèixer. Per raons tècniques que afecten el suplement dominical del diari, aquest article es publicarà —si tot va tal com ho desitjo— deu dies després d'haver-lo escrit.

Però en un cas així, deu dies no són res, perquè es tracta de commemorar un fet que sobrepassa el moment fugaç per a esdevenir història. Durant uns anys molt foscos, havíem somiat a recobrar la possibilitat d'una premsa en català, i a vegades ens semblava que això formava part de les il·lusions inabastables.

Recordo que en Rafael Tasi, que fou un incansable lluitador en els temps més aclaparadors del franquisme, em va explicar que s'havia entrevistat amb Manuel Fraga, en el transcurs d'una visita del ministre espanyol a Barcelona. El senyor Fraga era el promotor d'una llei de premsa amb pretensions d'obertura, inspirada —segons el seu autor— en uns propòsits de liberització. Basant-se en aquest enunciat, en Tasi va demanar-li que exposés en una reunió del govern el desig dels catalans per a obtenir el permís de publicar un diari en el nostre idioma. En Tasi em digué que el polític gallec l'havia escoltat amb atenció, i que li va prometre que transmetria la sol·licitud, però que seria un gest absolutament inútil, perquè obtindria una negativa inapel·lable.

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

5.000 dies i escaig

Davant la contraritat d'en Tasi, es veu que el ministre va replicar-li —amb un mig somriure— que els catalans podien estar ben agraïts que la sol·licitud fos vetada, perquè la publicació d'un diari en *lengua vernàcula* seria un mal negoci. Sembla, que això ja pertany a les nebulositats de la història, que Manuel Fraga va complir la seva paraula: va exposar la petició en un consell de ministres. I, naturalment, fou rebutjada.

Tot això m'ho va contar en Rafael Tasi a les darreries de l'any 1965. Fa tant de temps, que és molt possible que la meua versió podria ésser corregida per algun cronista meticolós. Però així em va quedar encastada en el record i no és pas inversemblant.

Tanmateix, el que ara compta són les paraules d'Albert Viladot a les pàgines del número 5.000: "L'AVUI va ser el primer diari en català després del franquisme, està aconseguint amb empena d'avançar posicions en la seva venda, la seva implantació i el seu prestigi. L'AVUI és un dels punts de referència més importants que existeixen a Catalunya pel que fa a la informació i els debats polítics i socials."

Es cert (i ja ens en fem retret) que l'AVUI hauria de tenir una difusió molt més gran, lògicament hauria d'igualar —almenys— els tiratges dels diaris més importants en llen-

gua castellana. Però en plànyer-nos d'aquesta mancança, oblidem que sota el franquisme es va formar tota una generació (i una mica més) obligada a ésser analfabeta o semianalfabeta en la seva llengua pròpia. Per aquest fet, molts catalans se senten més còmodes llegint en castellà, i no és pas del tot culpa d'ells. Sí que ho és, en canvi, que una mena de vergonya els inclini a no voler reconèixer la veritable causa d'aquesta anormalitat i s'excusin al·legant que no llegeixen la premsa en català perquè "no està prou ben feta". Això podria fer pensar, a vegades, que es tracta de paladars exquisits, que compren els diaris atrets per la qualitat de les col·laboracions, més que no pas pel simple coneixement de les notícies. Jo tinc la sospita (i que se'm perdoni si m'equivoco) que si es feia una enquesta fiable posaria en evidència que les col·laboracions literàries i periodístiques no són pas els espais més llegits dels diaris.

No hi ha cap pretext per a inhibir-nos del veritable rept: el que cal, a favor de la dignitat col·lectiva, és que els tiratges i la venda de l'AVUI, i de tota la premsa en català, augmentin d'una manera constant. Estic segur que si ho aconseguim, la qualitat també creixerà d'una manera paral·lela.

Pere Calders